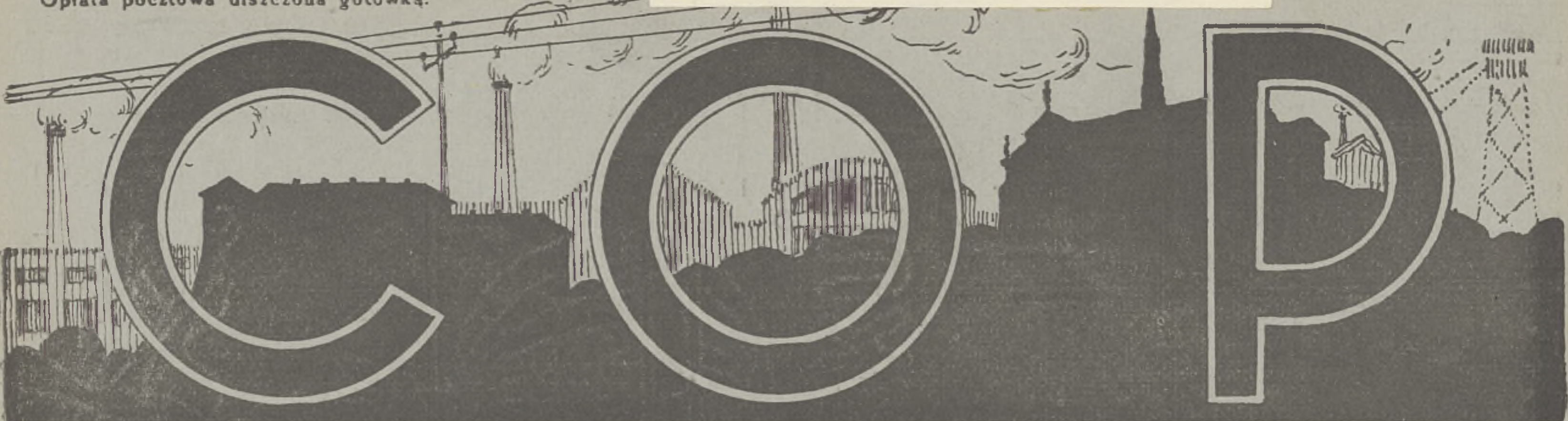
Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

TYGODNIK SPOŁECZNO-GOSPODARCZY CENTRALNEGO OKRĘGU PRZEMYSŁOWEGO

ROK II

№ 27 28

9.VII.1939

Sandomierz *Kościół Św. Jakóba*

CENA NUMERU 20 GR.

w Ameryce 10 cnt.

SANDOMIERZ

PRZEMYSŁ

Fabryka żelatyny w C.O.P.

Dowiadujemy się, że w niedługim czasie w Puławach, które jak wiadomo są objęte granicami C. O. P., będzie wybudowana fabryka żelatyny, kleju i produktów pochodnych. Fabryka ta będzie przetwarzać 100.000 ton kości i skór.

Kapitał interesuje się Rzeszowem

Ostatnio stwierdzono, że dużym zainteresowaniem kapitału prywatnego cieszy się miasto Rzeszów, gdzie powstaje w roku bieżącym duża fabryka guzików, fabryka sukna i fabryka gwoździ. Poza tym daje się na terenie Rzeszowa zauważyć pęd do zakładania t. zw. fabryk pomocniczych dla powstających w obrębie tego miasta wielkich zakładów przemysłowych oraz licznych przedsiębiorstw handlowych i budowlanych, co byłoby oznaką spodziewanego silnego ruchu budowlanego.

HANDEL

Chmiel polski możemy ulokować w Szwajcarii

Szwajcaria importowała w dużej ilości chmiel z terenu b. Czechosłowacji. Po ostatnich wydarzeniach politycznych, importerzy szwajcarscy postanowili zmienić rynek czechosłowacki, szukając innych. Zwrócono większą uwagę na rynek polski. Istnieje poważna możliwość ulokowania chmielu polskiego w Szwajcarii.

Duże zainteresowanie się Hiszpanii polskim drzewem

W Hiszpanii po wojnie domowej wzrosło bardzo silnie zapotrzebowanie na tarcicę, słupy telegraficzne i podkłady kolejowe. Importerzy hiszpańscy wykazali duże zainteresowanie drzewem polskim. Największe zapotrzebowanie istnieje na klepki dębowe. Jest ono tak duże, że cała produkcja polska nie jest w stanie w obecnej chwili pokryć tego zapotrzebowania.

8 tysięcy nowych placówek handlowych w C.O.P.

W rezultacie uprzemysłowienia C.O.P. i wzrostu liczby ludzi o lepszych zarobkach (robotnicy, pracownicy umysłowi) będzie musiał rozwijać się na terenie C.O.P. handel zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym. Obecnie na 100 ludzi w Polsce przypada 6,1 proc. żyjących z handlu. W Centralnym Okręgu Przemysłowym stosunek ten jest niżej średniego. Zmiana struktury zawodowej oznaczała by w liczbach absolutnych na terenie C. O. P. przyrost około 50 tys. ludzi żyjących z handlu. Oczywiście początkowo będą rozrastały się placówki istniejące. Ale nawet szacując pesymistycznie można twierdzić, że w C.O.P. będzie miejsce na 6 do 8 tys. nowych placówek handlowych na przestrzeni kilku najbliższych lat. Oczywiście znaczna większość tych placówek to będą przedsiębiorstwa handlu detalicznego. Poza tym musimy się liczyć ze wzrostem popytu wiejskiego ze względu na poprawę sytuacji materialnej wsi, dokonują się dzięki chłonności rynku miejskiego w C. O. P. oraz ubocznym zarobkom ludności wiejskiej wskutek rozbudowy przemysłu i handlu. Czyli można na podstawie teoretycznych obliczeń śmiało przypuszczać, że w niedalekiej przyszłości około 125 tys. ludzi zostanie wciągnięte w orbitę produkcji i handlu, co stanowić może łącznie z rodzinami około pół miliona ludzi.

Dalsza zwyżka cen drewna polskiego w Anglii

Na rynku angielskim Polskie Lasy Państwowe podwyższyły znów ceny o dalsze 5 per standart za tarcicę białą i czerwoną. Ceny ostatnie P. L. P. są o Ł 2.10.0 wyższe od cen ostatniego oficjalnego cennika z lutego br.

Jakie rokowania handlowe będzie prowadziła Polska

W najbliższym czasie przystąpimy z szeregiem państw do rokowań handlowych. Wyznaczone posiedzenie na 26 bm. polsko-szwajcarskiej Komisji Rządowej dla Kontroli Obrotu Towarowego zostało przełożone na dzień 30 bm. Posiedzenie odbędzie się w Bernie. W Warszawie przystąpi do prac polsko-francuska Komisja Rządowa Kontroli Obrotu Towarowego.

Wkrótce rozpoczną się rokowania gospodarcze polsko - jugosławiańskie, mające na celu rozszerzenie dotychczasowej wymiany towarowej. Samorząd Gospodarczy przygotowuje materiał dla obrotów towarowych między Polską a Danią, ponieważ w sierpniu br. wygasa układ kontyngentowy polsko-duński. Celem znalezienia możliwości powiększenia funduszów na turystykę z Litwy do Polski, zostaną przeprowadzone rozmowy między Państw. Instytutem Rozrachunkowym a Litewskim Lietuvas Bankas.

ROLNICTWO

Eksport mąki z Polski

Od stycznia do maja br. (włącznie) zostało wyeksportowanych z Polski 15.610 ton mąki pszennej, wartości — 1,688.000 zł (w tym samym okresie ub. r. 10.753 ton, wartości 2,241000 zł), mąki żytniej 33.039 ton wartości — 3,160.000 zł (w r. ub. 524 ton, wartości 121.000 zł).

Pomoc skarbu państwa dla rolników na najbliższy okres

Ze strony Skarbu Państwa na najbliższy okres zostają zmobilzowane następujące środki pomocy rolnictwu: uruchomienie kredytów zastawowego i zaliczkowego, dalej kredytu zastawowego dla centrali skupu zboża i młynarstwa, kredytu obrotowego dla spółdzielni roln.-handlowych, kredytu rejestrowego i zastawnego pod zastaw bydła.

Polityka zbożowa nowej kampanii utrzymuje nadal opłaty przemiałowe, normy przemiałowe, ułatwienie eksportowe zbóż (z wyjątkiem owsa), zwiększoną przeróbkę żyta na spirytus, rozbudowę sieci elewatorów i magazynów zbożowych. Eksport produktów hodowlanych ulegnie również wzrostowi. Wreszcie sezonowo prawdopodobnie już od 15 lipca br., nastąpią ograniczenia egzekucyjne warsztatów rolnych.

Ceny na zboża w Polsce utrzymają się

W ostatnim okresie sprawozdawczym na rynku krajowym giełdy zbożowe zanotowały zwyżkę cen pszenicy, które w dniach 22 i 23 bm. osiągnęły najwyższą granicę. Warszawa płaciła 27.50 — 28.00 za 100 kg, Łódź — 28.25 — 28.50, Poznań — 26.00 — 26.50, Kraków — 26.50 — 26.75 za pszenicę jednolitą. Obecnie jednak nastąpiło uspokojenie, a nawet lekkie osłabienie tendencji.

Podaż jęczmienia i owsa jest mała. Zmniejszone zaofiarowanie żyta ustąpiło. Należy się spodziewac, że ceny za żyto, jęczmień i owies będą utrzymane,

Spodziewana dalsza poprawa cen pszenicy i owsa

Ceny pszenicy wzrosły ostatnio na giełdach krajowych o 1 zł na kwintalu. Daje się odczuwać brak pszenicy poznańskiej i pomorskiej. Wszystkie gatunki pszenicy są w poszukiwaniu.

Ceny owsa wzrosły o 25 groszy. Panuje nadal zapotrzebowanie.

TYGODNIK SPOŁECZNO-GOSPODARCZY
CENTRALNEGO OKRĘGU PRZEMYSŁOWEG

ROK II | Sandomierz, 9 lipca 1939 r. | Nr 27-28

Służba gospodarcza w C. O. P.

Działalność inicjatywy prywatnej w Centr. Okręgu Przemysłowym stanowi przedmiot nieustających zainteresowań tak sfer gospodarczych jak i wogóle opinii publicznej. Publikacje gospodarcze, dotyczące C.O.P., dają obraz tej działalności zbliżony do rzeczywistości. Jednakże w wielu wypadkach odbiega on od stanu faktycznego, a bardzo często jeżeli chodzi o motywacje poczynań prywatnej inicjatywy względnie przy poszukiwaniu braków jej działalności wykazuje dużą dozę znajomości istotnych przyczyn.

Działalność inicjatywy prywatnej w C. O. P., jakkolwiek osiągnęła poważne rezultaty, przyznać trzeba, nie dorównuje inwestycjom o charakterze publicznym. W szczególności, jeżeli chodzi o inwestycje w gałęziach drobnego handlu i rzemiosła. Nie ulega wątpliwości, że pewien opór stanowią warunki miejscowe, jak brak lokali na pomieszczenie przedsiębiorstw. Nie jest to jednak wszystko.

Inicjatywa prywatna, jeżeli chodzi o teren Centralnego Okręgu Przemysłowego przejawia się bądź to w formie działalności inwestycyjnej miejscowego elementu, co ze względu na niezamożność ma jedynie miejsce w sporadycznych wypadkach — bądź to w formie inwestycji elementu napływowego z obszarów bardziej gospodarczo rozwiniętych, do jakich w pierwszym rzędzie należy Wielkopolska.

Istotnie, napływ chętnych do osiedlenia się w C. O. P. jest dosyć duży. Często przyjeżdżają do Sandomierza jako projektowanej stolicy C. O. P. drobni inwestorzy i starają się poznać możliwości osiedleńcze. Rzecz oczywista, że w wypadkach tych usiłują skorzystać w zakresie informacyjnym z różnych organów, bądź to instytucji publiczno prawnych, bądź to organów prywatnych zrzeszeń gospodarczych. I tutaj występuje ta dodatkowa trudność niezależnie od warunków miejscowych.

Każdy przyjeżdżający do C. O. P. z zamiarem poczynienia inwestycji posiada w mniejszym lub większym stopniu znajomość zasadniczych zagadnień i problemów z tym terenem związanych; kwestię interesującą go przede wszystkim jest konkretna sprawa, dotycząca jego branży, w której chce rozpocząć działalność inwestycyjną. I kiedy zwróci się o te konkretne dane do rzeczowych organów, otrzyma znowu szereg ogólnych wyjaśnień, obraz planu gospodarczego w takiej czy innej formie, konkretnych jednak informacji nie otrzyma i o te musi się starać na własną rękę.

Ułatwienie znaleźć może przez poszczególnych już osiedlonych inwestorów z dziedziny drobnego przemysłu i handlu. Trzeba podkreślić jako zasługującą na wysokie uznanie działalność Związku Polskiego, który przez swoich członków rozmieszczonych w C. O. P. na różnych placówkach gospodarczych w miarę możliwości prowadzi prace badawcze i udziela chętnym konkretnych informacji, przez co spełnia bardzo pożyteczną i pozytywną działalność prywatnej inicjatywy.

Usuwa to niedomagania, które można określić jako przerost planowań. Zbyt dużo posiadamy biur planowań odnośnie C.O.P., a nie posiadamy konkretnego warsztatu badawczego, któryby w służbie gospodarczej C.O.P. ułatwiał warunki działalności drobnej prywatnej inicjatywy.

(a)

Organizacja zbytu artykułów rolniczych na terenie woj. kieleckiego i C. O. P.

Główne wytyczne regionalnej polityki gospodarczo-rolniczej na terenie woj. kieleckiego możnaby streścić jako działanie, zmierzające do podniesienia produkcji rolniczej, tak ilościowo jak i jakościowo, podniesienia konsumcji własnej gospodarstw rolnych i wreszcie dostosowanie produkcji do możliwości zbytu oraz organizację tegoż, łącznie z uprzemysłowieniem rolnictwa, zwłaszcza w odniesieniu do terenu Centralnego Okręgu Przemysłowego. Takie są ogólne założenia całokształtu prac samorządu rolniczego w odniesieniu do licznych zagadnień techniki rolnej, jak i dziedziny ekonomicznej, w której na czoło wysuwa się m. in. sprawa organizacji zbytu artykułów rolniczych.

Zagadnienie to znalazło wyraz w opracowanym przez Kielecką Izbę Rolniczą planie dwuletnim. Zmierza on do stopniowego opanowania zbytu artykułów rolniczych przez spółdzielczość przynajmniej w 50 proc., pozostawiając drugie 50 proc. prywatnej inicjatywie hanolu chrześcijańskiego. Zdąża się zatym obu tymi drogami do unarodowienia handlu rolniczego, jednocześnie mając na celu i przez organizację zbytu podniesienie rentowności gospodarstw rolnych.

Rozwój akcji na tym odcinku w ostatnim okresie rocznym, a pierwszym realizowanego planu dwuletniego, przedstawia następujące zestawienie:

	Ilość spółdzielni 1937	Ilość spółdzielni 1938	Obroty towarowe 1937	Obroty towarowe 1938
1. Spółdzielczość roln.-handl. . .	15	20	3.000.000 zł.	4.000.000 zł.
2. „ mleczarska . .	101	105	8.000.000 „	11.000.000 „
3. „ warzywn.-owoc.	1	3	25.000 „	50.000 „
4. „ zbytu inw. żyw.	2	5	1.000.000 „	1.500.000 „
5. „ roln.-spożyw. .	5	11	100.000 „	200.000 „
6. Składnice Jajcz. Centr. Handl.	1	2	1.000.000 „	1.500.000 „
7. Spółdz. przem. ludow. i chałup.	3	8	90.000 „	150.000 „
8. Zorganizow. zbyt innych artyk. (gęsi, pierze, puch, konie i in.)	—	—	1.200.000 „	1.700.000 „
Razem	128	154	14.415.000 zł.	20.100.000 zł.

Bez spółdzielni kredytowych, których jest na terenie woj. kieleckiego 251.

Z powyższych danych wynika dość znaczne wzmożenie tempa prac organizacyjnych w terenie, chociaż niejednakowo w odniesieniu do poszczególnych gałęzi produkcji rolniczej i terenu województwa. Niedostatecznie zwłaszcza jest rozbudowany aparat zbytu w części południowo-wschodniej, wybitnie rolniczej i posiadajacej znaczne nadwyżki produkcji roślinnej i hodowlanej.

Zbyt produkcji zbożowej i innych ziemiopłodów, a jednocześnie zaopatrywanie rolnictwa w podstawowe artykuły przemysłu, jak nawozy sztuczne, narzędzia rolnicze i węgiel obejmują spółdzielnie rolnicze, które powoli odbudowują się po kryzysie. Doszły one tylko ilościowo do zadawalającego poziomu, bo są dzisiaj prawie w każdym powiecie. Dalsza pomoc samorządu na tym odcinku zmierza w kierunku: kształcenia praktykantów zwłaszcza handlu zbożowego w dobrze zaprowadzonych placówkach spółdzielczych na terenie woj. poznańskiego, pomorskiego i innych, wzmocnienia stanu finansowego spółdzielni i obrotów oraz odpowiednich urządzeń jak śpichrze i magazyny zbożowe, których brak daje się wyraźnie odczuwać na terenie województwa.

Spółdzielczość mleczarska reprezentowana jest najsilniej, bo przeszło 100, zajmując 2-gie miejsce pod względem ilości placówek, obok spółdzielni kredytowych, których jest na terenie województwa 250. Właściwym jednak wykładnikiem rozwoju tego działu jest wzrost przeróbki i zbytu mleka, stanowiąc tym największy dorobek spółdzielczości woj. kieleckiego. Natomiast ilość placówek spółdzielczych będzie raczej maleć w miarę fuzjonowania się drobnych zakładów i powstawania okręgowych mleczarni mechanicznych.

W spółdzielczości owocarsko-warzywniczej stawiamy dopiero pierwsze kroki, zaś w miarę rozwoju produkcji sadowniczej w związku z masowym zakładaniem w ostatnich latach nowych sadów, które zaczynają wchodzić w okres owocowania, należy liczyć się również i ze znacznym rozwojem tego typu placówek zbytu.

Stan spółdzielczości zbytu inwentarza żywego powiększył się o dwie nowe placówki powiatowe, oraz o nowo powstałą wojewódzką Centralę Spółdzielczą Zbytu Inwentarza Żywego C. O. P.

Większego również rozmachu nabiera akcja skupu jaj, prowadzona przez Małopolski Związek Mleczarski i Związek „Społem” w oparciu o lokalne punkty skupu i to głównie przez Kółka Rolnicze, Koła Gospodyń, Koła Młodzieży Wiejskiej, o łącznej ilości dostarczających organizacji ponad 200.

Z pośród dokonanych inwestycji w 1938 r. na terenie woj. kieleckiego, mamy do zanotowania m. in. w mleczarstwie—budowa i mechanizacja 11 mleczarń, na co zużyto z samych tylko długoterminowych kredytow państwowych sumę ponad 300 tysięcy złotych, w przetwórstwie wełny i konopi — na przędzalnie 25 tysięcy złotych i wreszcie w przetwórstwie i przechowalnictwie owocarskim i warzywniczym — ponad 700 tysięcy złotych.

Reasumując ten krótki przegląd, należy stwierdzić, że zarówno przez rozbudowę urządzeń obrotu i przetwórstwa w ramach regionalnych możliwości woj. kieleckiego, oraz przez tworzenie aparatu zbytu, głównie w formie spółdzielni i związaną z tym ściśle sprawą kształcenia fachowców, zdąża się do tworzenia odpowiednich warunków zbytu artykułów rolniczych. Chodzi tu zatym o działanie planowe, oparte o zamierzenia uzasadnione na dłuższą metę i w niczym nie wykluczające zdrowej inicjatywy prywatnego handlu chrześcijańskiego.

Zagadnienia gospodarcze w C.O.P.

na terenie pow. kolbuszowskiego, krośnieńskiego, łańcuckiego, niżańskiego, przeworskiego, rzeszowskiego i tarnobrzeskiego

Struktura gospodarcza miast

Związana z tworzeniem C. O. P. budowa fabryk na terenie powiatów środkowej Małopolski spowodowała konieczność zaspokojenia szeregu potrzeb albo już istniejących, lecz nieodczuwanych dotychczas zbyt dotkliwie, albo nowych, nieznanych dotąd ludności tych miast.

Celem zbadania możliwości zaspokojenia wzrastających potrzeb przez uprzemysławianie miasta, Izba zebrała materiały dotyczące obecnego stanu gospodarczego miast oraz ich zdolności do sprostania nowym zadaniom. Zebrane materiały dotyczyły:

a) ruchu budowlanego w latach 1936, 1937, 1938, kredytów inwestycyjnych, kosztów robocizny, materiałów i t. d.

b) stosunków mieszkaniowych (czynsze, rozmiar popytu i podaży lokali handlowych i mieszkalnych),

c) szkolnictwa ogólno-kształcącego i zawodowego,

d) gospodarki finansowej (budżety),

e) sieci i stanu dróg oraz odnośnych projektów inwestycyjnych,

f) kanalizacji, wodociągów i przedsiębiorstw komunalnych,

g) szpitalnictwa.

Potrzeby kredytowe

Rozwój przemysłu w Rzeszowie i w sąsiednich powiatach wpłynął w decydujący sposób na ożywienie handlu, rzemiosła i budownictwa mieszkaniowego.

W związku z tym wzrosło zapotrzebowanie na kredyt inwestycyjny i obrotowy we wszelkich jego formach.

Wzmożonych potrzeb kredytowych nie były w stanie zaspokoić istniejące dotychczas inwestycje finansowe. Izba wystąpiła więc z wnioskiem do Banku Związku Spółek Zarobkowych S. A. w Poznaniu o utworzenie w Rzeszowie oddziału tego Banku. Na skutek starań podjętych przez Izbę, powstała w Rzeszowie agencja Banku Związku Spółek Zarobkowych.

Na życzenie Banku Gospodarstwa Krajowego Izba przedstawiła dane, wskazujące na potrzebę utworzenia Oddziału Banku w Rzeszowie.

Przeprowadzone przez B.G.K. badania w terenie doprowadziły do powzięcia decyzji utworzenia w 1939 r. Oddziału Banku w Rzeszowie.

Szkolnictwo zawodowe

Izba opracowywuje memoriał w sprawie finansowania szkolnictwa zawodowego. Jednym z głównych jego celów jest umożliwienie intensyfikacji akcji doszkalania zawodowego osób zatrudnionych w przemyśle i handlu na terenach C.O.P.

Na skutek pisma Ministerstwa Przemysłu i Handlu, Izba, po dokładnym zbadaniu stosunków panujących w terenie, przedstawiła Ministerstwu szereg uwag odnośnie możliwości rozwiązania problemu kształcenia kandydatów na kupców w C.O.P.

W szczególności zajęła Izba stanowisko, że dla rozwoju polskiego handlu byłoby najkorzystniejszym dokształcanie drobnych kupców w drodze kursów i praktyk w większych ośrodkach.

Przemysł ceramiczny

Wobec rozpoczęcia budowy zakładów przemysłowych na wiosnę 1938 r. i wiadomości, że cegłę na budowę fabryk i osiedli mają dostarczać cegielnie spoza terenu C. O. P., Izba zebrała dane co do zdolności produkcyjnej miejscowych cegielń, wysokości otrzymanych przez nie zamówień do końca lutego 1938 r., zapasów cegły z roku 1937 i możliwości rozwoju tej gałęzi przemysłu.

Przemysł koszykarski

W okolicy Rudnika nad Sanem istnieje zorganizowany na poważną skalę chałupniczy przemysł koszykarski. Wytworzony towar wartości rocznie kilku milionów zł wywożą nakładcy przeważnie za granicę.

Izba dążyła do usprawnienia organizacji tego przemysłu i do wzrostu eksportu wyrobów koszykarskich.

Ruch letniskowy i turystyczny

Uczasowienie turystyki, obejmującej dzięki organizacji t. zw. „wczasów" najszersze sfery pracownicze, było przedmiotem szczególnego zainteresowania Izby.

Podyktowane ono zostało z jednej strony powstaniem wielkich ośrodków robotniczo-urzędniczych, z drugiej potrzebą stworzenia dla okolic małorolnych dodatkowego źródła zarobku. Niektóre miejscowości powiatu rzeszowskiego i łańcuckiego jak Albigowa, Hyżne, Babica, Czudec, Nieborów, Strzyżów nadają się znakomicie dla podmiejskiego ruchu letniskowego. Obecna zaś frekwencja w tych miejscowościach dochodzi w czasie miesięcy letnich zaledwie do 100 osób.

Celem wciągnięcia tych okolic na listę miejscowości, w których mogłyby być urządzane wczasy pracownicze, Ekspozytura Biura w Rzeszowie nawiązała kontakt z referatem turystyczno-uzdrowiskowym Związku Powiatów R.P. i ze Związkiem Gmin Wiejskich R.P., któremu Izba przedstawiła wnioski w celu zorganizowania w nadchodzącym sezonie wczasów robotniczych i ruchu week-endowego do wymienionych miejscowości.

Zorganizowanie letnisk w wymienionych miejscowościach dojdzie prawdopodobnie do skutku w bieżącym roku.

Przetwórstwo mleka

Izba za pośrednictwem swej Ekspozytury zbadała przetwórstwo mleka na terenie południowych powiatów C.O.P., a to: pogłowie krów, rozmieszczenie mleczarń spółdzielczych i prywatnych, ilość przetwórni mleka, wielkość skupu mleka przez spółdzielnie mleczarskie i mleczarnie prywatne w r. 1937 i 1938, przetwórstwo mleka na masło, sery i produkty uboczne, rynki zbytu i stosunek zbytu na rynku miejscowym do zbytu na rynkach poza C. O. P., wielkość spożycia nabiału, zaopatrywanie miejscowego rynku przez dostawców niezorganizowanych, wpływ zorganizowanego, nadmiernego zbytu mleka na zdrowotność ludności wsi, przeciętne spożycie wyrobów mleczarskich w innych krajach, ilość ludności zamieszkującej badane powiaty, ustawodawstwo w zakresie mleczarstwa i inne.

Komisja dla spraw C. O. P.

oraz Delegatura Zw. Izb w Sandomierzu

Powstanie Centralnego Okręgu Przemysłowego stworzyło cały szereg problemów, z których pewna część z natury rzeczy leżała w ramach prac samorządu gospodarczego głównie z punktu widzenia pobudzenia inicjatywy prywatnej oraz dążenia do stworzenia warunków, sprzyjających ruchowi osiedleńczemu w nowym centrum gospodarczym Polski. Ilość zadań, wiążących się z tymi zagadnieniami, była bardzo duża i obejmowała szereg problemów, choćby tu przykładowo wymienić zagadnienia komunikacyjne, aprowizacyjne, budowlane, kredytowe, szkolnictwa zawodowego i t. p.

W celu należytego przepracowania całego szeregu wiążących się z powyższym kwestyj na terenie samorządu przemysłowo-handlowego utworzona została specjalna komórka pod nazwą: **Komisji Związku Izb dla spraw Centralnego Okręgu Przemysłowego,** w skład której weszły Izby partycypujące terenowo w Centr. Okr. Przemysłowym, a więc Izby: Krakowska, Lubelska, Lwowska, Sosnowiecka oraz Warszawska jako Izba, centralizująca u siebie prace na tym odcinku. Zadaniem powyższej Komisji jest opracowanie wspomnianych wyżej zagadnień pod kątem widzenia ustalenia wytycznych, wedle których dany problem winien być rozwiązany. I tak np. Komisja ustaliła na podstawie referatu Izby Sosnowieckiej wnioski w zakresie komunikacji kolejowej, kołowej oraz wodnej w Centralnym Okręgu Przemysłowym. Ostatnio Komisja zajmuje się **zagadnieniem kredytów dla osiedlających się w C. O. P.** Jak więc z powyższego wynika, prace Komisji obejmują zagadnienia ogólne.

Kapitalnym zagadnieniem, mającym bardzo poważne znaczenie dla rozwoju Centralnego Okręgu Przemysłowego, jest **sprawa akcji osiedleńczej na nowych terenach;** koniecznym było stworzenie aparatu, informującego kandydatów na osiedleńców o możliwościach i warunkach założenia takiego czy innego przedsiębiorstwa w Centralnym Okręgu.

Doceniając potrzebę istnienia odpowiednio zorganizowanej placówki, która wyposażona we właściwy materiał informacyjny mogłaby z jednej strony udzielać niezbędnych inwestorom wiadomości, z drugiej zaś — przygotować materiały, konieczne dla Komisji C.O.P. do podejmowania pewnych konkretnych prac o charakterze generalnym, z inicjatywy Izby Sosnowieckiej utworzona została w Sandomierzu Delegatura Związku Izb dla spraw C.O.P.

Prace Delegatury Związku Izb mają na celu przede wszystkim skierowanie na właściwe tory ruchu osiedleńczego. W tym celu Delegatura zbiera materiały z poszczególnych miejscowości C.O.P. co do ilości wolnych terenów, nadających się pod budowę zakładów przemysłowych i ich cen, wolnych obiektów pofabrycznych, źródeł energii (elektrycznej, gazowej i wodnej), ilości wolnych lokali handlowych, zapotrzebowań na poszczególne rodzaje handlu oraz drobnego i średniego przemysłu i t. p. **Dysponując bogatym materiałem, Delegatura udziela informacyj zainteresowanym inwestorom, wskazując im, w których miejscowościach byłoby dla nich najkorzystniej osiedlić się.** Posiadając te wszystkie dane, Deleg. może niejako regulować ruch osiedleńczy, skierowując go na najbardziej właściwe miejsce i to jest jednym z najważniejszych zadań Delegatury po za dalszą opieką, jaką Delegatura otacza inwestorów, udzielając im w miarę potrzeby jeszcze dalszych informacyj i pomocy. Ponadto, jak to już wyżej wspomniano, Delegatura zbiera materiały, stanowiące podstawę do należytego opracowania zagadnień przez Komisję Związku Izb.

Organizacja gospodarki odpadkowej nakazem chwili

Gospodarka odpadkowa, stanowiąca jeden z poważnych problemów zagadnienia surowcowego, posiada doniosłe znaczenie dla całości gospodarstwa narodowego. Zrozumieli to jeszcze w czasie wielkiej wojny światowej Niemcy, organizując tę gałąź polityki surowcowej na wysokim poziomie i doprowadzając ją do dużego stopnia doskonałości. W rezultacie osiągnęli oni poważne oszczędności w imporcie surowców, nie mówiąc już o tym, że dzisiaj na terenie Niemiec przerób odpadków daje podobno zatrudnienie około 600.000 ludziom, a zbieraniem ich trudni się około 20.000 osób.

Przykład zagranicy, własne, choć skromne doświadczenia (przed wojną w Małopolsce Towarzystwo Szkoły Ludowej utrzymywało ze zbierania odpadków w postaci szmat, cynfolii i makulatury kilka szkół), coraz bardziej rozpowszechniająca się — w związku z trudnościami dewizowymi — dążność do rozbudowy eksploatacji krajowych surowców i wreszcie coraz częściej odzywająca się w tej mierze opinia publiczna, zwróciły uwagę sfer urzędowych i gospodarczych na doniosłość tego zagadnienia i konieczność intensyfikacji akcji odpadkowej. Zrozumiano, że nie należymy do krajów pod dostatkiem wyposażonych w surowce i że wszelkie marnotrawstwo zużytych produktów gotowych, czy to w postaci maszyn, narzędzi, naczyń metalowych, obuwia gumowego, opon, ubrań, papieru, szkła, czy szeregu innych odpadków pochodzenia zwierzęcego, nie może być nadal tolerowane i że produkty te, względnie surowce, muszą wrócić w tej, czy innej postaci do obrotu gospodarczego i do aparatu produkcyjnego.

Jak poważną pozycję w naszym imporcie stanowią te właśnie, tak po macoszemu dotychczas traktowane odpadki, najlepiej ilustruje kilka poniższych cyfr. I tak np. za stare żelazo i żelastwo zapłaciliśmy zagranicy w roku 1938 około 51 miln. zł. (w roku 1937 około 87 miln. zł.), za szmaty—20 miln. zł. (w r. 1937—29 miln. zł.), za skrawki papieru i makulaturę—około 1.7 miln. zł. (w r. 1937—około 2.4 miln. zł.), za masę szklaną w kawałkach i łom szklany do fabrykacji szkła — 214 tys. zł. (w r. 1937 — 226 tys. zł.) i za tłuszcz kostny, produkowany z kości — około 2 miln. zł. (w roku 1937 — przeszło 3 miln. zł.).

Wzrastające znaczenie zagadnienia właściwej organizacji omawianej gospodarki, mogącej w konsekwencji przyczynić się do zwiększenia krajowych źródeł surowcowych i do stworzenia pogotowia surowcowego na wypadek wojny skłoniło w roku 1937 samorząd gospodarczy do podjęcia obszernych prac badawczych, mających na celu dostarczenie materiału, na podstawie którego obrany zostanie kierunek i zasady, na jakich powinien być oparty system naszej gospodarki odpadkowej. Sprawą tą zajęły się również intensywnie poszczególne gałęzie przemysłu, podejmując, każde w swoim zakresie, badania i konkretne prace organizacyjne.

Ponieważ jednak odpadki są z natury rzeczy materiałem nisko wartościowym i dochód, uzyskany z ich sprzedaży przez poszczególne gospodarstwa, nie stanowi dostatecznej zachęty do ich zbierania i przechowywania, należałoby z jednej strony przeprowadzić wśród najszerszych sfer społeczeństwa umiejętną propagandę, podkreślającą społeczne i gospodarcze znaczenie utylizacji odpadków z równoczesnym pouczeniem co do sposobów ich zbierania, przechowywania i obchodzenia się z nimi, aby nie traciły swej wartości. Drugim zaś, i to najskuteczniejszym może środkiem propagandy, byłaby kilku groszowa zwyżka cen, która pobudziłaby nie tylko posiadaczy odpadków, ale i zbieraczy, do intensywniejszego ich wykorzystywania.

Sama propaganda nic jednak nie dokona, jeśli nie stworzy się odpowiedniej organizacji aparatu zbiorczego, którego zadaniem jest nie tylko dotarcie do źródła odpadków, ale i ich gromadzenie, sortowanie i oczyszczanie, jeśli zajdzie tego potrzeba, tak, by zebrany materiał stał się zdatnym do bezpośredniego zużytkowania przez zainteresowane zakłady przemysłowe.

Rozlokowanie niektórych gałęzi przemysłu w C. O. P.

Okręg Centralny w tych granicach, jakie mu nakreślił pan wicepremier Kwiatkowski liczy 49.519 kilometrów kw. powierzchni i 4.956.100 mieszkańców. Gęstość zaludnienia wyniosła zatym w chwili dokonywania spisu ludności dokładnie 100 na kilometr kwadratowy, a obecnie jest już zapewne o kilka punktów wyższa. Co do powierzchni, to wynosiła ona 12 proc. całego obszaru Państwa Polskiego. Nie wystarczy zatym powiedzieć, że powstaną nowe fabryki w Okręgu Centralnym. To mówi zbyt mało. Warto wiedzieć gdzie powstaną, w jakich powiatach przy jakich drogach żelaznych czy wodnych.

Ulokowanie ciężkiego przemysłu metalowego następuje **wzdłuż linii Końskie — Ostrowiec oraz Mielec — Tarnobrzeg — Nisko,** z odgałęzieniem na Zawichost oraz Kraśnik—Lublin. W obszarze tym znajdują się rudy żelazne. Przemysł przetwórczy zaraz umieszcza się w pobliżu przemysłu metalowego ciężkiego oraz lokalnie w Sandomierzu, Kielcach, Radomiu, Kozienicach, Puławach, Włodawie, Zamościu, Rzeszowie i Tarnowie. Co do metalowego przemysłu precyzyjnego, to za najodpowiedniejsze punkty uważane są **Sandomierz i Lublin.**

Przemysł mineralny powstaje na południe od Kielc w kierunku na Chmielnik-Busko, gdzie znajdują się pokłady wapienia, marmuru, gipsu, dalej koło Annopola i Kazimierza nad Wisłą (złoża fosforytów), następnie w pobliżu Opatowa, gdzie powstaną cementownie i w pobliżu kilkunastu większych miast, dokoła których muszą istnieć cegielnie.

Rozbudowa C. O. P. musi być oparta o zasadę dekoncentracji terenowej i wytwórczej. Dekoncentracja wytwórczości doprowadzić ma do rozbudowy znacznej liczby zakładów o średnich rozmiarach, nastawionych na specjalizację produkcji i opartych o zakłady produkcji kluczowej. Średni zakład przemysłowy, powstający w C.O.P. posiadać będzie charakter zakładów: a) pomocniczego dla zakładów produkcji kluczowej, b) przetwarzającego artykuły produkcji kluczówej, c) usługowego — nastawionego na obsługę nowopowstałych skupisk ludności. Wychodząc z założenia, że wielkie zakłady przemysłowe już wybudowane i będące w budowie zatrudnią na terenie C. O. P. około 55 tys. ludzi oraz, że produkcja zakładów średnich i małych osiąga przeciętnie w Polsce około 66 proc. produkcji zakładów wielkich, można w przybliżeniu ocenić rozmiary zapotrzebowania na przemysł średni i mały na 36 tys. ludzi. Obsłużenie ludności, związanej z wielkim, średnim i małym przemysłem wynoszącej około 91 tys. ludzi wymagać będzie na odcinku rzemiosła około 6,6 tys. ludzi. Przyjmując za podstawę, że ilość ludności przypadającej na jednego rzemieślnika w rozbudowanych ośrodkach przemysłowych na terenie C.O.P. wyniesie 110 osób, co odpowiada istniejącemu obecnie stanowi rzeczy w województwach zachodnich.

Struktura branżowa przedsiębiorstw średnich i małych, mających powstać w C. O. P. powinna wyglądać mniej więcej w sposób zbliżony do udziału poszczególnych branż przemysłowych w całym kraju.

Doskonałe wyniki w strzelaniu Z.O.R. w Sandomierzu

W niedzielę 2 lipca b.r. odbyły się w Kielcach Zawody Strzeleckie o Okręgowe Mistrzostwo Federacji Polskich Związk. Obrońców Ojczyzny z KB. wojskowego pod protektoratem Pana Wojewody Kieleckiego D-ra Władysława Dziadosza i Dowódcy Dyw. Piechoty Leg. Pułk. Dypl. Dojana Surowki.

W zawodach wzięło udział 27 najlepszych zespołów ze wszystkich powiatów woj. Kieleckiego, zespół Zw. Oficerów Rezerwy pow. Sandomierskiego w składzie: ppor. rez. Prawickiego Adolfa, ppor. rez. Wojciechowskiego Kazimierza, i pchor. rez. Popławskiego Wiktora uzyskał I miejsce i tytuł mistrza na 1939 r. Zw. Ofic. Rez. R. P. Okręgu Kieleckiego, oraz II miejsce i tytuł wicemistrza na 1939 r. P. Z. O. O. okręgu Kieleckiego, zdobywając cenne nagrody.

Ppor. rez. Wojciechowski Kaz. uzyskał indywidualnie II miejsce i tytuł v. mistrza P.Z.O.O. okr, Kieleckiego.

Iłża u progu wielkiego rozkwitu

Ostatnie wiadomości o przeniesieniu do Iłży Władz powiatowych i zamierzonej budowie kolei Radom—Iłża—Ostrowiec, znalazły w Iłży żywy oddźwięk. Miasto ofiarowało plac pod budowę gmachu na pomieszczenie urzędów powiatowych i, dążąc do planowej zabudowy, przystąpiło do sporządzenia pomiarów i planów zabudowania Iłży. Na prace wstępne uzyskano zapomogę z Komunalnego Funduszu Pożyczkowo-Zapomogowego w sumie 5.000 złotych.

Powiatowy Fundusz Emerytalny, pragnąc zapewnić dobrą lokatę swym kapitałom, zamierza pobudować w Iłży kolonię urzędniczą. Z wiosną przyszłego roku ruszy budownictwo prywatne, do czego już obecnie czynione są przygotowania.

Iłża liczy 5 tys. mieszkańców. Miasto zajmuje powierzchnię ca 2.350 ha, ma więc dużą przestrzeń do zabudowy. Środkiem miasta biegnie rzeka Iłżanka, wypływająca z malowniczego jeziora o licznych źródłach, mających własności lecznicze. Miasto położone w dolinie pomiędzy dwoma wzgórzami, u stóp góry zamkowej z ruinami starożytnego zamku. Gleba żyzna, bogata w złoża wapienia i glinek. Okolica obfituje w lasy. W okolicach Iłży mocno rozwinięta hodowla trzody chlewnej. W Iłży jest szkoła powszechna III stopnia, we własnym obszernym gmachu i miejskie gimnazjum koedukacyjne.

W związku z budową kolei spodziewany jest silny rozrost przemysłu, który ma tu wszelkie warunki rozwoju. Narazie w Iłży czynne są zakłady przemysłowe: rzeźnia, 3 młyny wodne i 1 motorowy, 2 nowoczesne piece wapienne, garbarnie, olejarnie i betoniarnia.

W najbliższej więc przyszłości spodziewane są duże przemiany, które ożywią spokojne, historyczne miasto, jakim jest Iłża.

28.000 zł. na F. O. N.

Ofiarność społeczeństwa opoczyńskiego na F. O. N. przyniosła obecnie około 28.000 zł.

Wyścig ofiarności trwa nieustannie. Rada gminna w Zajączkowie na pierwszym inauguracyjnym posiedzeniu złożyła ślubowanie, że radni na czele 5.000 gminiaków staną ramię przy ramieniu w obronie morza i granic ojczystych. Rada złożyła z własnych funduszów na F.O.N. 125 zł.

21 mieszkańców Opoczna otrzymane od Skarbu Państwa wynagrodzenie za dniówki w kwocie 108 zł. złożyło na ręce starosty do dyspozycji F.O.N.

Elektryfikacja Tarnobrzega

W roku bieżącym sieć elektryfikacyjna Tarnobrzega w Centralnym Okręgu Przemysłowym zostanie o tyle rozbudowana, że oprócz elektrowni już istniejącej miasto będzie czerpało prąd z linni bardzo wysokiego napięcia, przeprowadzonej z Mościc. Miejscowa elektrownia miejska pobudowana została w roku 1930, a ponieważ w ośrodku miejskim miasta Tarnobrzega powstało szereg zakładów przemysłowym, okazało się, że elektrownia ta już obecnie nie spełni swojego zadania, jeżeli nie nastąpi rozbudowa choćby istniejącej sieci elektryfikacyjnej. W tym wypadku przychodzi miastu z pomocą linia przesyłowa, doprowadzana przez elektrownię w Mościcach. Linia ta w roku ubiegłym doprowadzona została do Mielca, a w roku bieżącym będzie już doprowadzona z Mielca do Tarnobrzega. Już obecnie na odcinku Mielec — Tarnobrzeg wykonany został pełny program w zakresie doprowadzenia linii przesyłowej na odcinku 40 klm. Przez doprowadzenie linii przesyłowej do Tarnobrzega zainstalowany zostanie trzeci zespół. Jeżeli chodzi o czerpanie energii elektrycznej z istniejącej elektrowni w Tarnobrzegu, to elektrownia ta wymaga dużego nakładu pieniężnego, aby była samowystarczalna.

Z datą dnia 30 lipca 1939 roku ukaże się Nr 30 Tygodnika Społeczno-Gospodarczego „COP", poświęcony trzyletniemu dorobkowi Centralnego Okręgu Przemysłowego.

Numer ten, **bogato ilustrowany o objętości 36 stron,** ma zobrazować wysiłki i rozwój oraz wykazać dotychczasowe rezultaty w budowie podwalin pod potężne dzieło Okręgu.

Nr 30 Tygodnika „COP" reprezentować będzie wyniki dokonań we wszystkich gałęziach życia gospodarczego Okręgu Przemysłowego; obejmie przeto:

przemysł, handel, rzemiosło, rolnictwo, inwestycje komunikacji lądowej i wodnej, elektryfikację, gazyfikację, instytucje kredytowe oraz spółdzielczość.

Redakcja

Kronika

SANDOMIERZ

Posiedzenie Rady Oddziału Powiatowego Związku Straży Pożarnych R. P. w Sandomierzu

Dnia 25 czerwca r. b. odbyło się w Sandomierzu doroczne posiedzenie Rady O. P. Związku Straży Pożarnych w Sandomierzu przy obecności 90 delegatów straży pożarnych w powiecie.

Radzie przewodniczył prezes Rady p. Starosta Dr. L. Polanowski, który przed porządkiem dziennym odczytał nazwiska 4 zmarłych prezesów straży. Obecni uczcili pamięć zmarłych przez powstanie i minutową ciszę. Następnie starosta udekorował 7 działaczy pożarniczych srebrnymi i brązowymi medalami zasługi za prace pożarnicze. Posiedzenie Rady miało na celu przyjęcie sprawozdania z działalności Zarządu O.P. za rok 1938/39.

Ze sprawozdania kasowego wynika, że Zarząd O.P. i straże pożarne w roku ubiegłym już wydźwignęły się z depresji gospodarczej i zaczynają zdobywać coraz więcej funduszów na sprzęt, uzbrojenie i wyszkolenie swoich szeregów. Straż pożarna w Staszowie zdobyła autopogotowie wartości 22000 zł. 3 straże-wiejskie sikawki ręczne, Klimontów sikawkę motorową, poza tym dość znaczną ilość węży tłocznych. Rada poza tym uchwaliła zebrać fundusze na karabin maszynowy dla pułku piechoty.

Po Zebraniu Rady odbył się pokaz palenia drzewa zwykłego i impregnowanego farbami ogniochronnymi.

Współpraca Ochotn. Straży Pożarnych z Kołami Gospodyń Wiejskich na terenie pow. Sandomierskiego

W czerwcu odbyły się w Dwikozach Zjazd i Zawody straży pożarnych z gmin Dwikozy i Wilczyce. Na zjazd przybyło 11 straży w liczbie 195 ludzi. Na program zawodów złożyły się: ćwiczenia straży w szybkim sprawianiu różnych narzędzi strażackich, w mustrze formalnej, w wydawaniu właściwych komend i rozwiązywaniu zadań taktycznych.

Poziom świczeń, postawa poszczególnych drużyn, zwłaszcza w czasie defilady, jednolitość umundurowania niektórych (Dwikozy, Kichary), świadczą o żywotności straży i ich stałej pracy organizacyjnej.

Podkreślić należy, że Zarząd straży Dwikozy z p. Bidasem Stanisławem i Brodą Tomaszem na czele, organizując Zjazd weszli w porozumienie z powiatową Organizacją Kół Gospodyń Wiejskich, która przy pomocy miejscowych Kół Gospodyń, przygotowała dla wszystkich uczestników żołnierski, polowy obiad z kotła. Jest to pierwsza próba przygotowania takiej ilości obiadów w warunkach polowych przez gospodynie wiejskie i przyznać trzeba, że mimo trudności terenowych, trudności ze znalezieniem naczyń, kotłów, kuchni, panie gospodynie wywiązały się dobrze z przyjętego obowiązku.

KIELCE

Liczne wycieczki

Przez cały czerwiec Kielce były odwiedzene przez liczne wycieczki z całego kraju.

Po zwiedzeniu miasta wycieczki wyruszały w Góry Świętokrzyskie do św. Katarzyny i na św. Krzyż.

Liczny napływ wycieczek wykazał raz jeszcze konieczność budowy domu turystycznego w Kielcach i uruhhomienia stałej komunikacji z Górami Świętokrzyskimi w okresie letnim.

*

Uroczystości Dni Morza zakończyły sie w Kielcach festynem ludowym i zawodami pływackimi na stadionie. W godzinach przedpołudniowych odbyła się zbiórka uliczna na FON. ciesząca się szerokim poparciem miejscowego społeczeństwa.

MIELEC

Święto Morza

Liga Morska i Kolonialna oraz Związek Legionistów w Mielcu pod hasłem: Nie damy się odepchnąć od Bałtyku — Musimy mieć silną Marynarkę Wojenną, by nią zabezpieczyć Polsce wolny i nie skrępowany dostęp do surowców i do zamorskich rynków zbytu — urządziły „Święto Morza", w czasie którego odbył się spław wianków na Wisłoce oraz defilada przystrojonych kajaków i łodzi, tańce ludowe na galarach i zawody pływackie. Atrakcją był konkurs na najpiękniej przystrojone łodzie, kajaki i owite wianki.

O większe zainteresowanie się zagadnieniami natury gospodarczej w COP.

(k.t.) Powiat mielecki, jako powiat wybitnie rolniczy w pierwszym rzędzie winien zainteresować się wszelkimi zagadnieniami natury gospodarczej.

Tak Wydział Powiatowy, jakoteż i organizacje rolnicze od szeregu lat dokładają wszelkich starań, celem poprawienia i usamodzielnienia drobnych gospodarstw rolnych. Ostateczny realny wynik w pracy osiągnąć będzie można dopiero, gdy rolnictwo zostanie uniezależnione od pośrednictwa przy zbycie i zakupnie potrzebnych produktów rolnych i przemysłowych.

W związku z powyższym zwołano w ubiegłym miesiącu zebranie powiatowe do Mielca przy współudziale przedstawicieli Spółdzielczości, na którym jednogłośnie uchwalono przystąpić do zorganizowania nowej placówki spółdzielczej rolniczo-handlowej na terenie powiatu mieleckiego.

Z utworzonego Komitetu wyłoniono tymczasowe prezydium w składzie: prezes O.T.R. Jan Skrzypek, Węgrzyn Józef, ks. Gajek i dyr. Szutryk, jako sekretarz. Udziały w nowo organizującej się Spółdzielni wynosić będą po 25 zł bez jakichkolwiek dalszych odpowiedzialności. Zainteresowani rolnicy chcący przystąpić do nowo powstającej spółdzielni, mogą zgłaszać swoje przystąpienia na ręce jednego z członków wyżej wymienionego zarządu.

Zebranie konstytuujące ostatecznie Spółdzielnię dla zdeklarowanych już członków zwołane zostało na dzień 13 lipca b. r. godz. 11 w sali Rady Powiatowej.

*

(kt) Państwowe Zakłady Lotnicze w Mielcu zawiązały na swych terenach Zawodową Straż Pożarną, wyposażoną w nowoczesny sprzęt pożarniczy, której ćwiczenia i postawa w obrębie ulic miasta wzbudzają powszechny podziw.

*

(kt) Młodzież szkolna publicznych szkół powszechnych z Mielca jednogłośnie wyraziła zgodę, by uzyskany w kwocie ok. 79 zł dochód z urządzonego na zakończenie roku szkolnego „Święta Pieśni", przeznaczyć w całości na Fundusz Obrony Narodowej.

OLKUSZ

Poświęcenie sztandaru ZPZZ

W niedzielę odbyło się poświęcenie sztandaru Polskiego Zw. Zawodow. Metal. (ZPZZ), oddział w Sławkowie. Poświęcenia dokonał proboszcz ks. Wojtaszewski. Z kościoła pochód udał się na rynek, gdzie przemówienia wygłosili: b. wicemarszałek senatu, A. Bogucki, wicestarosta Staśko, adw. Ziółkowski, J. Witczyńska i sekretarz okręgu, Bajdura z Katowic.

TARNOBRZEG

(j.f.) W dniu 29 czerwca r. b. odbyło się pierwsze posiedzenie nowo wybranej rady miejskiej miasta Tarnobrzega na którym dokonano wyboru burmistrza.

Zgłoszone zostały dwie kandydatury: obecnego burmistrza komisarycznego p. mgr. Życzyńskiego i p. dr. Surowieckiego. Po przeprowadzonym głosowaniu otrzymali głosów p. mgr. Życzyński 7 a p. dr. Surowiecki 9 czyli, że burmistrzem miasta Tarnobrzega został wybrany większością 2 głosów p. dr. Surowiecki, zaś zastępcą burmistrza p. Wacław Mączka dyr. Sądu.

Na ławników wybrani zostali pp. dr. Chruściel, kupiec Ludwik Sokólski i adw. Zimler.

Społeczeństwo polskie wiele oczekuje od nowo wybranych ojców miasta, gdyż Tarnobrzeg niestety należy do wyjątkowo zaniedbanych ośrodków i to pod każdym względem. Przede wszystkim trudno znaleźć drugie miasto o tak zażydzonym handlu jak właśnie Tarnobrzeg, poza tym brak lokali dla sklepów polskich, brak mieszkań, okropny stan ulic i wiele, wiele innych braków, które na gwałt usunąć by należało i złemu zaradzić mądrze i dobrze.

STARACHOWICE - WIERZBNIK

Poświęcenie sztandaru Hufca Harcerskiego

(D.L.) Odbyło się tu uroczyste poświęcenie sztandaru Hufca Harcerskiego pod protektoratem Panów Wojewody Dr. Michała Grażyńskiego, Wojewody Dr. Władysława Dziadosza i Dyr. Zakł. Starachowickich inż. Jana Dąbrowskiego. W przeddzień poświęcenia młodzież harcerska zorganizowała ognisko biwakowe, urozmaicone popisami artystycznymi. W niedzielę odbyło się w kościele parafialnym w Starachowicach poświęcenie sztandaru, poczem nastąpiło uroczyste wręczenie sztandaru i przysięga przed kościołem w Starachowicach. Następnie na boisku gimnazjalnym odbyło się wbijanie gwoździ, oraz przemówienia, w których harcerze ślubowali swą wierność i oddanie w służbie Ojczyźnie. W uroczystościach wzięli udział p. wice-starosta Dawidowicz, p. kapitan Morawski imieniem Komendanta Garnizonu oraz imieniem naczelnycz Władz Harcerskich Komendant horągwi z Radomia. W godzinach popołudniowych odbyły się gry terenowe i popisy harcerskie a na zakończenie Ognisko przy licznym udziale społeczeństwa.

Towarzystwo „CARITAS"

(D.L.) Powstało tu T-wo „CARITAS", które postawiła sobie za cel skupienia wszystkich wysiłków, zmierzających do zogniskowania prac opieki społecznej, w skład którego weszły wszystkie organizacje hołdujące tej idei. T-wo rozwija swą działalność coraz szerzej, a jako najważniejszy postulat T-wo postawiło sobie za cel zbudowanie domu-przytułku dla bezdomnych i przyjezdnych biedaków. T-wo prowadzi ogródek jordanowski przy Zakładach Starachowickich oraz cały szereg prac związanych z opieką społeczną. T-wu patronuje zasłużony działacz ideowy ks. prałat Wł. Zdąbłasz, proboszcz parafii Starachowice.

DĄBROWA - BÓR

Z działalności P. C. K.

Zorganizowany przed kilku miesiącami przez pracowników Fabryki Amunicji Nr. 2 w Dąbrowie-Bór Oddział Polskiego Czerwonego Krzyża i zatwierdzony w m-cu marcu b. r. przez Zarząd Główny P. C. K. — rozwija na swym terenie intensywną działalność.

Liczba członków rzeczywistych stale wzrasta. Rozwój swój Oddział zawdzięcza wybitnemu poparciu Dyrekcji Fabryki.

Zorganizowany przez Okręg Lubelski P. C. K. w okresie od 1 — 17 maja b.r. kurs dla patrolowych i ratowników sekcji rat.-san. ukończyło 15 członków Oddziału.

W okresie tegorocznego Jubileuszowego Tygodnia P. C. K. Oddział rozwijał intensywną propagandę idei P. C. K. Z inicjatywy Oddziału został wyświetlony w pobliskim Kraśniku bardzo interesujący film propagandowy P.C.K. „Danina Krwi", poruszający tak ważne zagadnienie transfuzji krwi. Wyświetlenie filmu poprzedziło okolicznościowe przemówienie członka Oddziału p. F. Kijewskiego.

Należy zaznaczyć, że Zarząd Oddziału nie zapomina również o rozrywkach kulturalnych dla swych członków i ich rodzin. W pierwszy dzień Zielonych Świątek została zorganizowana wycieczka do Nałęczowa, Kazimierza Dolnego i Puław.

W najbliższym czasie odbędzie się druga z kolei wycieczka do Zamościa, ośrodka wybitnych wartości turystycznych.

PRZEWORSK

(b) Mimo ciężkich warunków gospodarczych samorząd przeworski konsekwentnie realizuje program inwestycyjny. Wydział powiatowy wykańcza rozpoczętą w roku ubiegłym rozbudowę gmachu Wydziału powiatowego, zaś Zarząd miejski przeprowadza pomiary podstawowe miasta dla sporządzenia planu zabudowania, nadto dla przebudowania budynku posądowego zaciąga w Banku Gospodarstwa Krajowego pożyczkę około 30.000 zł. W przebudowanym gmachu znajdą pomieszczenia kilkanaście lokali handlowych.

W związku z objazdem ważniejszych ośrodków przemysłu i handlu w C.O.P. przez Prezesa Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie barona Götza, odbyła się w ubiegłym tygodniu w Przeworsku konferencja gospodarcza.

Wiadomości gosp.

Stany Zjednoczone potrzebują torfu za 3 miliony dolarów

Stany Zjednoczone Ameryki Północnej importowały do tej pory prawie za trzy milionów dolarów rocznie torfu. Przeważnie importowano torf niemiecki. Wobec zmiany w polityce importowej U. S. A. import torfu niemieckiego zostanie zastąpiony przez inne rynki. Amerykanie zwrócili uwagę na torf polski, który eksploatuje się na ziemiach północno-wschodnich. Torf w U. S. A. jest używany na ściółkę dla drobiu.

Piętnaście milionów zł. dla Zaolzia z budżetu woj. śląskiego

W roku budżetowym 1939/40 Zaolzie otrzyma z uchwalonego przez Sejm śląski budżetu woj. śląskiego 15 milionów złotych.

Największą sumę preliminowano na wydatki dla nauczycielstwa szkół powszechnych — 3.422.000 zł, szkół średnich — 601.000 zł, szkół zawodowych — 592.000 zł. na utrzymanie personelu administracyjnego — 2.9000.000 zł, na budowę szkół ponad 1.400.000 zł, na wydatki rzeczowe administracji — 1.666.700 zł, na pomoc lekarską — 533.700 zł, na opiekę społeczną — 1.011.000 zł, na subwencje dla stowarzyszeń społecznych i przemysł ludowy — 355.000 zł, na melioracje — 300.000 zł. Pozostałe drobne kwoty na inne wydatki.

Wywieziemy o 80 proc. więcej bekonów do Anglii

Został ustalony kontyngent wywozu bekonów do Anglii na okres od 1-go lipca do 30 września br. Kontyngent bekonów dla Polski wynosi 27.638 cwts — dwutygodniowo do końca sierpnia i po 23.509 cwts dwutygodniowo we wrześniu. Oznacza to wzrost kontyngentu w porównaniu z rokiem ubiegłym o 80 proc.

Kontyngent wywozu szynek peklowanych na II-półrocze 1939 r. wynosi dla Polski — 9.939 cwts.

Pierwsze transakcje wymie nne w ramach układu handlowego polsko-sowieckiego

W wyniku zawartego przed paroma miesiącami układu handlowego polsko-sowieckiego, stosunki handlowe między oboma wielkimi sąsiednimi krajami rozwijają się coraz pomyślniej — zapewne ku obopólnej korzyści.

W ostatnich dniach doszły już do skutku większe transakcje towarowe. Mianowicie drogą morską do Gdyni przybyły już pierwsze transporty surowców chemicznych z Rosji Sowieckiej.

M. in. przybyło 15 statków z ładunkiem 47 tys. ton apatytów, przy czym w najbliższej przyszłości spodziewane jest przybycie dalszych 20 statków. W tych dniach oczekiwane są nadto pierwsze transporty bawełny sowieckiej dla łódzkiego przemysłu włókienniczego. Bawełna rosyjska, jak się okazało, w niczym nie ustępuje najlepszym gatunkom bawełny amerykańskiej i egipskiej, a ma tę wyższość nad tamtymi, że transport jej jest tańszy. A poza tym otrzymujemy ją na warunkach wymiany, nie zaś za kosztowne dewizy. Z drugiej strony Polska w najbliższym już czasie wyśle drogą morską z Gdyni do Leningradu pierwsze transporty polskiego węgla, w który zaopatrywać się będzie przede wszystkim flota sowiecka oraz leningradzki okręg przemysłowy. Odchodzić też będą transporty węgla karwińskiego ze Śląska Zaolzjańskiego, który odznacza się właściwościami wysokokoksującymi.

W celu obsługiwania eksportu polskiego węgla i innych artykułów do Rosji Sowieckiej, stworzona będzie nowa specjalna linia okrętowa polsko-sowiecka pomiędzy Gdynią a Leningradem oraz innymi portami sowieckimi na Bałtyku.

Oprócz transportów węgla, odejdą w najbliższym czasie do Sowietów transporty górnoś ąskiej blachy, której zamówiono już poważniejszą ilość, mianowicie 5 tys. ton.

Tak więc stosunki handlowe z naszym wielkim wschodnim sąsiadem zaczynają wchodzić powoli na normalne tory.

Rolnictwo używa coraz więcej nawozów azotowych

Dane statystyczne, dotyczące konsumcji nawozów azotowych za okres pierwszych czterech miesięcy b. r. w porównaniu z tym samym okresem roku ub. wykazują poważniejszy wzrost spożycia nawozów azotowych. Spożycie to wzrosło o 34 proc.

Od stycznia do kwietnia 1939 r. rolnictwo skonsumowało — 118.250 t. azotniaku, siarczanu amonowego, saletrzaku, nitrofosu, saletry sodowej i wapniowej oraz wapnamonu — wobec 88.340 ton w tym samym okresie czasu w roku 1938.

O rozbudowę sieci placówek pocztowo-telekomunikacyjnych w C. O. P.

Sfery przemysłowo-handlowe oddawna zwracały uwagę na brak na obszarze miast Zagłębia Dąbrowskiego i Częstochowy odpowiedniej ilości placówek pocztowo-telekomunikacyjnych. Stan ten ulegał stałemu pogorszaniu z uwagi na rozwój miast oraz poprawę koniunkturalną w życiu gospodarczym. Sprawdzianem tego były obroty pocztowe, które — wg. prowizorycznych jeszcze dla 1938 r. obliczeń, wykazywały wzrost ich w porównaniu z r. 1935 o 100 proc., podczas gdy rozbudowa placówek pocztowych osiągnęła zaledwie wzrost o 30 proc.

W tych warunkach Izba uznała za słuszne wystąpić do Dyrekcji Okręgu Poczt i Telegrafów w Krakowie o uruchomienie nowych placówek pocztowo-telekomunikacyjnych w Będzinie, Częstochowie, Sosnowcu, Dąbrowie Górn. i Łagiszy, a mianowicie: w Będzinie przy zbiegu ulic Małachowskiego i Kołłątaja; w Częstochowie — na „Ostatnim Groszu", przy ul. Warszawskiej i przy zbiegu dzielnic Stare Miasto i Kamień oraz w Sosnowcu — przy ul. Będzińskiej obok t. zw. „bloków Iwowskich" i w dzielnicy Dębowa Góra, z równoczesnym przemianowaniem agencji pocztowej przy ulicy Orlej (dzielnica Pogoń) na Urząd pocztowy, w Dąbrowie Górniczej zaś — obok kopalni Reden.

Z informacii udzielonej Izbie po okresie sprawozdawczym wynika, iż Dyrekcja Krakowska zamierza uruchomić nowe placówki pocztowe jeszcze w r. 1939.

Poza zamierzonymi nowymi placówkami, **Dyrekcje Okręgów Poczt i Telegrafów w Krakowie i Lublinie** utworzyły w r. 1938 **jedenaście placówek pocztowo-telekomunikacyjnych na obszarze C. O. P.**

Prenumer. roczna 7 zł. półroczna 3.75 zł., kwartalna 2 zł. w Ameryce 2 dol. 20 cnt. rocznie.

OGŁOSZENIA: za całą stronę zł 300, 1/2 str. zł 160, 1/4 str. 80 zł. 1/8 str. zł. 40, drobne 20 gr. za słowo
Dla poszuk. pracy 10 gr. za słowo. Ogłoszenia w tekście 25% drożej.
Za treść ogłoszeń Redakcja nie bierze odpowiedzialności

Adres Redakcji i Administracji: Sandomierz ul. Sokolnickiego 8 Nr tel. 180.

Pocztowe konto rozrach. Sandomierz „C.O.P." Nr 2
Konto czekowe P. K. O. Nr 145.700

Przedruk dozwolony jedynie z podaniem źródła — Nadesłanych rękopisów Redakcja nie zwraca

Redaktor: *Wiesław Pisarczyk*

Wydawca: *Sandomierska Spółka Wyd. Spółdz. z odp. udziałami*

Drukarnia „Nowoczesna" Czesława Cyrklera Sandomierz, ul. Opatowska 15, Nr tel. 53.